

Regeringens proposition

1975/76: 63

**om ändring i lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank
och om landshypoteksföreningar**

beslutad den 23 oktober 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

G. E. STRÄNG

CARL LIDBOM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att grundfonden för Sveriges allmänna hypoteksbank höjs från 400 milj. kr. till 600 milj. kr.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar**

Härigenom föreskrives att 27 § lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Som grundfond för banken ställer staten till förfogande en av riksgäldsfullmäktige utfärdad garantiförbindelse på *fyrhundra* miljoner kronor.

*Föreslagen lydelse*27 §¹

Som grundfond för banken ställer staten till förfogande en av riksgäldsfullmäktige utfärdad garantiförbindelse på *sexhundra* miljoner kronor.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1970: 720.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-10-23

Närvarande: statsrådet Sträng, ordförande, och statsråden Andersson, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Carlsson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om ändring i lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar

1 Inledning

Sveriges allmänna hypoteksbank har till uppgift att finansiera landshypoteksföreningarnas utlåning. Finansieringen sker i huvudsak genom obligationsupplåning. Storleken av upplåningen bestäms av storleken på den grundfond som staten ställer till bankens förfogande. Upplåningen får inte överstiga ett belopp som motsvarar tio gånger grundfondens belopp. Grundfonden är f. n. bestämd till 400 milj. kr. Grundfonden består av en garantiförbindelse som har utfärdats av fullmäktige i riksgäldskontoret.

I skrivelse den 1 september 1975 har Sveriges allmänna hypoteksbank hemställt om höjning av grundfonden till 600 milj. kr.

Efter remiss har yttranden över framställningen avgetts av bankinspektionen, fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret.

2 Gällande ordning

Bestämmelserna om hypoteksbanken och landshypoteksföreningarna finns i lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar (ändrad senast 1975: 655). I 18 och 27 §§ (27 § ändrad senast 1970: 720) ges föreskrifter om grundfonden och högsta belopp för upplåningen. Till hypoteksbankens förfogande ställer staten som grundfond en av riksgäldsfullmäktige utfärdad garantiförbindelse på 400 milj. kr. Genom grundfonden skapas en yttersta begränsning för

bankens verksamhet, eftersom fonden utgör beräkningsunderlag vid bestämmandet av upplåningsmaximum. Det sammanlagda beloppet av bankens utelöpande obligationer får sålunda inte överstiga ett belopp som motsvarar tio gånger grundfondens belopp. Går grundfonden genom förluster ned med tio procent eller mera, får banken inte ta upp nytt lån, förrän grundfonden har återställts till sitt ursprungliga belopp. Har grundfonden sålunda gått ned, skall bankens delägare, dvs. landshypoteksföreningarna, sammanträda för att besluta om de åtgärder som påkallas av omständigheterna.

Efter anmälan till riksgäldskontoret får banken enligt 28 § ta grundfonden i anspråk för att fullgöra sina förbindelser dels när banken för tillfället saknar tillgängliga medel till detta, dels när banken har trätt i likvidation. Tas grundfonden i anspråk i annat fall än vid likvidation skall banken snarast möjligt återbetala det uppburna beloppet och ersätta staten den ränta som staten kan ha utgett med anledning av att fonden har tagits i anspråk. Kan banken inte anskaffa medel för återbetalningen på annat sätt, får banken ta ut det behövliga beloppet från hypoteksföreningarna i förhållande till deras delaktighet i banken. Vid likvidation får grundfonden enligt 31 § andra stycket tas i anspråk endast i den mån det saknas annan tillgång som svarar för bankens förbindelser.

3 Hypoteksbankens framställning

Hypoteksbanken lämnar i sin skrivelse följande sammanställning över utvecklingen av bankens obligationsskuld, sedan frågan om grundfondens storlek år 1970 senast behandlades av riksdagen.

Datum	Nettobelopp utelöpande obligationer milj. kr.	Nettoökning milj. kr.
31/12		
1970	2 559	131
1971	2 744	185
1972	2 926	182
1973	3 087	161
1974	3 334	247
30/6		
1975	3 644	310

Banken framhåller att den jämförelsevis stora ökningen av obligationskulden under år 1974 och första halvåret 1975 sammanhänger med att riksbanken har medgett väsentligt större obligationsutgivning för år 1974 och 1975 än tidigare. För år 1974 fastställdes sålunda en ram för obligationsutgivningen (brutto) av 275 milj. kr. och för år 1975 av 375 milj.

kr. Trots ökad obligationsutgivning och därmed ökad utlåningsverksamhet i hypoteksföreningarna kvarstår ett mycket stort inte tillfredsställt lånebehov i föreningarna. Kön av låneansökningar, till vilka medel saknas, omfattade den 1 augusti 1975 ett belopp av ca 1 155 milj. kr. Bankstyrelsen avser att hos riksbanken göra framställning om fastställande av ramar för obligationsutgivningen under de närmaste åren av sådan storlek att det nuvarande lånebehovet kan tillgodoses inom en tid av två till tre år. Under förutsättning att 1975 års ram för obligationsutgivningen inte minskas under år 1976 kan den nu gällande gränsen för beloppet av bankens utelöpande obligationer enligt bankens beräkning bli uppnådd under år 1976, eventuellt redan under första halvåret.

Med hänsyn till den numera vidgade ramen för hypoteksbankens obligationsutgivning och till önskemålet att undvika lagändringar med alltför täta mellanrum föreslår banken att grundfonden nu höjs med 200 milj. kr. Banken hemställer om ändring av 27 § lagen om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar i enlighet härmed.

4 Remissyttrandena

Hypoteksbankens framställning tillstyrks av *bankinspektionen* och lämnas utan erinran av övriga båda remissinstanser, *fullmäktige i riksbanken* och *fullmäktige i riksgäldskontoret*. Bankinspektionen anser i likhet med hypoteksbanken att man mot bakgrund av obligationsskuldens utveckling kan utgå från att gränsen för beloppet av bankens utelöpande obligationer uppnås redan under nästa år.

5 Föredraganden

Hypoteksbankens grundfond bildar underlag för beräkning av bankens rätt till obligationsupplåning och därmed för möjligheten att lämna lån åt landshypoteksföreningarna. Upplåning får sålunda ske till högst tio gånger grundfondens belopp. Grundfonden, som består av en garanti-förbindelse som staten ställer till förfogande, uppgår f. n. till 400 milj. kr. Sammanlagda beloppet av bankens utelöpande obligationer får sålunda f. n. inte överstiga 4 miljarder kr.

Grundfonden höjdes senast år 1970 med 100 milj. kr. (prop. 1970: 172, BaU 76, rskr 447, SFS 1970: 720). Obligationsskulden uppgick den 1 juli i år till 3 644 milj. kr. och beräknas av hypoteksbanken under nästa år uppnå gränsen på 4 miljarder kr. Hypoteksbanken framhåller sålunda att kön av låneansökningar, till vilka medel saknas, den 1 augusti 1975 omfattade ett belopp av drygt 1 miljard kr. Med hänsyn till den numera vidgade kreditpolitiska ram som gäller för bankens obligationsutgivning

och till önskemålet att undvika lagändringar med alltför täta mellanrum föreslår banken att grundfonden nu höjs med 200 milj. kr. till 600 milj. kr. Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot förslaget. Även jag finner den föreslagna höjningen av grundfonden vara befogad.

Den föreslagna grundfondshöjningen kräver att 27 § lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar ändras. I sammanhanget vill jag påpeka att höjningen av grundfonden endast innebär formella möjligheter till ökad obligationsupplåning. Liksom hittills får den faktiska upplåningen följa de normer som förestavas av den allmänna kreditpolitiken.

6 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1970: 65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.